17/06/2021

Μητροπολίτης Κύκκου: Επικήδειος λόγος στον κατά σάρκα αδελφό του

Εκκλησία της Κύπρου / Ι.Μ. Κύκκου και Τηλλυρίας

ΕΠΙΚΗΔΕΙΟΣ ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΠΑΝΙΕΡΩΤΑΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΚΥΚΚΟΥ ΚΑΙ ΤΗΛΛΥΡΙΑΣ κ. ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΚΟΙΜΗΘΕΝΤΑ ΚΑΤΑ ΣΑΡΚΑ ΑΔΕΛΦΟΝ ΑΥΤΟΥ ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗ ΑΛΕΞΙΟ ΕΓΚΛΕΙΣΤΡΙΩΤΗ ΣΤΗΝ ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΑΓΙΟΥ ΝΕΟΦΥΤΟΥ ΣΤΙΣ 15 ΙΟΥΝΙΟΥ 2021

Πανιερώτατοι ἅγιοι Ἀδελφοί,

Θεοφιλέστατε Ἐπίσκοπε Χύτρων καί Ἡγούμενε τῆς Ἱερᾶς Βασιλικῆς καί Σταυροπηγιακῆς Μονῆς Ἁγίου Νεοφύτου,

Θεοφιλέστατοι,

Σεβασμία τῶν Κληρικῶν χορεία,

Πενθηφόρε τοῦ Κυρίου λαέ περιούσιε,

Ἄλγος ὀξύ καί ὀδύνη βαθειά καθαιμάσσουν τίς καρδίες ὅλων μας, γιά τήν ὀδυνηρή καί ἀπρόσμενη ἀπώλεια τοῦ ἐκλεκτοῦ ἀδελφοῦ τῆς Ἱερᾶς αὐτῆς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Νεοφύτου, Ἀρχιμανδρίτη Ἀλεξίου Ἐγκλειστριώτη, ἀδελφοῦ καί συλλειτουργοῦ ἡμῶν γενομένου.

Ὁ ἀείμνηστος ἀδελφός, Ἀρχιμανδρίτης Ἀλέξιος Ἐγκλειστριώτης, ἀφοῦ προσβλήθηκε ἀπό τά θανατηφόρα βέλη νόσου δυσιάτου, τῆς ἐπάρατης νόσου τοῦ κορωνοϊοῦ, καί ἀφοῦ ἀντιπάλαισε ἐναντίον της γενναῖα, δέν κατόρθωσε, δυστυχῶς, παρά τίς ἔντονες φροντίδες τῆς ἰατρικῆς ἐπιστήμης, νά διαφύγει τή δολερή τοῦ θανάτου παγίδα, καί ὑπέκυψε στήν ἀδυσώπητη μοῖρα τοῦ κοινοῦ «πᾶσιν ἀνθρώποις» θανάτου, καί ἤδη ἔχει ἀράξει στόν ὅρμο τῶν οὐρανίων γλυκασμῶν. Παρέδωσε τό πνεῦμα σέ Ἐκεῖνον, στόν ὁποῖον τόσο ἀνένδοτα καί τόσο ὁλοκληρωτικά τοῦ εἶχε ἀφιερώσει τή ζωή του. Μετατέθηκε ἀπό τόν Κύριο τῆς ζωῆς καί τοῦ θανάτου στό οὐράνιο Θυσιαστήριο, στήν Ἐκκλησία τῶν πρωτοτόκων. Μετέστη ἀπό τόν κόσμο αὐτό τόν μάταιο στούς οὐρανούς, ὅπου, κατά τόν λόγο τῆς Ἀποκαλύψεως, τόν ἀναμένει «ὁ στέφανος τῆς ζωῆς» (Ἀπ. β’ 10). Καί ἐκεῖ θά παραμείνει, προσδοκώντας τήν ἀνάσταση τῶν νεκρῶν καί τήν αἰώνια ζωή, στήν ὁποία θά ἐξεγερθεῖ, ὡς ἐξ ὕπνου, ἀφοῦ, κατά τή ρήση τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, «ὕπνος γάρ τοῖς δικαίοις ὁ θάνατος, μᾶλλον δέ πρός μείζονα ζωήν ἐκδημία».

Ὁ ἀείμνηστος, κατά σάρκα καί κατά πνεῦμα, ἀδελφός Ἀλέξιος Ἐγκλειστριώτης, κατά κόσμο Νικόλαος Ἀθανασίου, ξεκίνησε τήν ἀνατολή τῆς ζωῆς του στίς 6 Δεκεμβρίου 1954, στήν Κώμη τῆς Κρήτου Μαρόττου, τῆς ὁποίας τήν εὐκρασία καί τήν αἰθρία διατήρησε πάντοτε στά μύχια τῆς ψυχῆς του. Ἡ γενέθλια κώμη τῆς Κρήτου Μαρόττου ἔδωσε σ’ αὐτόν τήν πρώτη ἀναπνοή τοῦ ἑλληνικοῦ ἀέρα, πρίν ἀπό 68 περίπου χρόνια. Ἐκεῖ τά πρῶτα του βήματα, ἐκεῖ τά πρῶτα του παιδεύματα. Τέκνο πτωχῆς οἰκογενείας, ἀπό τῆς τρυφερῆς ἡλικίας, τῶν ἕξι ἐτῶν, ὀρφανεύει, χάνοντας τή μητέρα του, μέ ἀποτέλεσμα τό σκότος τῆς τραγωδίας νά καταστεῖ ζοφῶδες καί ἀσέληνο.

Μετά τίς ἐγκύκλιες σπουδές του στήν ποθεινή γενέτειρά του, μέ ἄριστα στό ἀπολυτήριό του, εἰσάγεται ὡς δόκιμος μοναχός στήν Ἱερά Μονή Ἁγίου Νεοφύτου. Τό παιδί τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου, πού ἐξέπληττε τούς πάντες γιά τή φιλομάθεια καί τήν εὐφυΐα του, συνεχίζει, ὡς ὑπότροφος τῆς Μονῆς του, τίς γυμνασιακές σπουδές του στήν πόλη τῆς εὔανδρης Πάφου καί ἀποφοιτᾶ μέ βαθμό ἄριστα καί πάλι.

Μετά τήν ἀποφοίτησή του ἀπό τό Γυμνάσιο, χειροτονεῖται στόν Α’ βαθμό τῆς

ἱερωσύνης, τοῦ Διακόνου, καί ἐντάσσεται στήν Ἀδελφότητα τῆς Ἱερᾶς Βασιλικῆς καί Σταυροπηγιακῆς Μονῆς Ἁγίου Νεοφύτου. Στή συνέχεια, μέ τήν ἀκόρεστη τῆς γνώσεως δίψα, ἔρχεται στό κλεινό τῶν Ἀθηνῶν Ἄστυ, ὅπου ἐγγράφεται στή Θεολογική Σχολή τοῦ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου, γιά νά σπουδάσει σέ βάθος τήν ἱερή ἐπιστήμη. Στά ἔδρανα τῆς πνευματικῆς αὐτῆς καμίνου, τῆς πυρακτωμένης ἀπό τά νάματα τῆς Ὀρθοδόξου Θεολογίας, κάθησε ἐπί τετραετία καί, ἀποπερατώνοντας τόν δόλιχο τῶν μαθημάτων τῆς θείας σοφίας, ἀριστεύσας καί πάλιν, ἀποφοίτησε. Ἐπανερχόμενος στή Μονή τῆς μετανοίας του, χειροτονεῖται στόν δεύτερο τῆς ἱερωσύνης βαθμό, τόν βαθμό τοῦ Πρεσβυτέρου, καί προχειρίζεται σέ Ἀρχιμανδρίτη. Ταυτόχρονα, ἐκλέγεται καί ὡς μέλος τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου τῆς Μονῆς αὐτῆς τοῦ Ἁγίου Νεοφύτου. Ἀπό τή θέση αὐτή, ἐκδαπανεῖτο καθημερινά «ψυχῇ τε καί σώματι» ὑπέρ τῶν δικαίων τῆς Μονῆς τῆς μετανοίας του. Γεμᾶτος σφρῖγος καί δυναμισμό καί μέ ζῆλο ἀκαταπόνητο ἀναλώνετο κυριολεκτικά γιά τό μεγαλεῖο τῆς Μονῆς του. Ἡ πρόοδος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίου Νεοφύτου τόν συνέχει καί τοῦ κατεσθίει ὅλη τήν ἰκμάδα του. Σ’ αὐτή δίνει τούς πολύτιμους καρπούς τῆς καρδιᾶς του καί τῶν ἔργων του.

Ὁ ἀείμνηστος ἀδελφός, Ἀρχιμανδρίτης Ἀλέξιος Ἐγκλειστριώτης, μέ ξεχωριστή ἱκανότητα καί καρποφόρα ἀπόδοση, ἔδωσε ὅλες του τίς δυνάμεις στή διακονία τῆς Μονῆς του. Δυστυχῶς, ὅμως, ὅσο μεγαλύτερη δραστηριότητα ἀνέπτυσσε καί ὅσο περισσότερο καθίσταντο ἐμφανεῖς οἱ διοικητικές καί ἄλλες ἱκανότητές του, τόσο μεγάλωνε καί ἡ ἀντίδραση ἐναντίον του ἀπό τούς ἀναπόφευκτους ἐχθρούς τῆς δράσεως. Ἡ ἔντονη δράση του, ἡ ἀκούραστη ἐνεργητικότητά του καί ἡ ἀσταμάτητη δραστηριότητά του, κινοῦσαν πολλές φορές τόν φθόνο τοῦ διαβόλου καί τῶν ὀργάνων του ἐναντίον του. Δέν ἦταν λίγες οἱ φορές, πού ἡ ἀχαριστία πλήγωνε βαθειά τήν εὐαίσθητη καρδιά του˙ ἀλλά μέ τήν ἀνεξικακία, ἡ ὁποία πάντοτε τόν διέκρινε, συγχωροῦσε τούς σταυρωτές του. Κατεθλίβετο καί ὑπέφερε ψυχικά. Ὑπέμενε, ὅμως, καρτερικά, γιατί πίστευε, ὅτι οἱ ἐπικρίσεις, καί ἄν ἀκόμα εἶναι ἄδικες καί κακόβουλες, ἀποβαίνουν, πολλές φορές, ἐπωφελεῖς, γιατί γίνονται αἰτία καί ἀφορμή αὐτοελέγχου καί ταπεινώσεως σωστικῆς. Γι’ αὐτό καί, παρ’ ὅλα τά ἐμπόδια καί τίς ἀντιξοότητες, πού συναντοῦσε, ἡ ἀγάπη του γιά τή Μονή τῆς μετανοίας του παρέμενε πάντοτε ἄσβεστη. Γιά τήν πρόοδο τῆς Μονῆς του συνέκλιναν ὅλες του οἱ ἔγνοιες, ὅλες του οἱ δραστηριότητες, ὁλάκερη ἡ ζωή του.

Μεγάλος του καημός, ἦταν νά δεῖ πραγματοποιούμενη τήν ἔκδοση τῶν συγγραμμάτων τοῦ ἱδρυτοῦ τῆς Μονῆς αὐτῆς, ὁσίου πατρός ἡμῶν Νεοφύτου τοῦ Ἐγκλείστου, ἀπό τά διάφορα χειρόγραφα, τά ὁποῖα εὑρίσκονται σέ βιβλιοθῆκες τοῦ ἐξωτερικοῦ. Γι’ αὐτό καί πρωτοστάτησε, συντονίζοντας τό ἔργο αὐτό, τό ὁποῖο εὐτύχησε νά δεῖ βραβευόμενο ἀπό τήν Ἀκαδημία Ἀθηνῶν. Πράγματι, ὅπως τονίζεται στόν Πρόλογο τῆς Συντονιστικῆς Ἐπιτροπῆς, στό ἐξάτομο ἔργο «ΟΣΙΟΥ

ΝΕΟΦΥΤΟΥ ΤΟΥ ΕΓΚΛΕΙΣΤΟΥ. ″ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΑ″. Τόμος Α’», ἡ ὅλη ἐκδοτική προσπάθεια διευκολύνθηκε μέ τίς συντονιστικές ἐνέργειες τοῦ Ἀρχιμανδρίτη Ἀλεξίου Ἐγκλειστριώτη. Ὁ ἴδιος δέ ὁ ἡγούμενος τῆς Μονῆς, Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Χύτρων κ. Λεόντιος, τονίζει στόν δικό του Πρόλογο, ὅτι «κατά τόν προγραμματισμό καί τήν ὀργάνωση τῆς ἐκδοτικῆς αὐτῆς ἐργασίας ἡ συμβολή τοῦ ἀδελφοῦ τῆς Μονῆς Ἀρχιμανδρίτου Ἀλεξίου... ὑπῆρξε οὐσιαστική». Δυστυχῶς, ὁ χάροντας τοῦ ἔστησε καρτέρι καί δέν ἄφησε νά δεῖ ὁλοκληρωμένη καί τή δεύτερη προσπάθεια, πού εἶχε ἀρχίσει καί εὑρίσκεται σέ ἐξέλιξη, γιά μιά νέα δεκατριάτομη ἔκδοση τῶν κειμένων τοῦ Ἁγίου Νεοφύτου μέ μεταφράσεις καί σχόλια.

Δέν εὐτύχησε, ἐπίσης, νά δεῖ ἀποπερατωμένο, ὅπως ἤλπιζε καί εὐχόταν, τό παρεκκλήσι τοῦ Ἁγίου Ἐφραίμ, τήν ἀνέγερση τοῦ ὁποίου μέ τόσο ἐνθουσιασμό εἶχε ἀρχίσει. Ἡ ἀμείλικτη νόσος τοῦ κορωνοϊοῦ (covid-19) τοῦ ἔκοψε τό νῆμα τῆς ζωῆς καί δέν τόν ἄφησε νά ὁλοκληρώσει τό ἔργο αὐτό. Οἱ ἱκεσίες του, ὅμως, πρός τόν Ὕψιστο, εἴμαστε βέβαιοι, ὅτι θά εἶναι ἀτέρμονες γιά τήν ἐνίσχυση τοῦ ὑπό ἐξέλιξη ἔργου καί ἡ ψυχή του θά αἰσθάνεται ὕψιστη ἀγαλλίαση, ἐφ’ ὅσον θά βλέπει τό ὅλο ἔργο νά πλησιάζει πρός τό τέρμα του, γιά τό ὁποῖο τόσο ἐμόχθησε. Γι’ αὐτό καί ἐμεῖς, σέ ἔνδειξη τῆς ἀδελφικῆς μας ἀγάπης πρός τόν μεταστάντα καί εἰς μνημόσυνον αἰώνιον αὐτοῦ, εἴμαστε ἕτοιμοι, ἄν καί ἡ Ἱερά Σύνοδος τό εὐλογήσει καί ἡ Μονή τοῦ Ἁγίου Νεοφύτου τό ἀποδεχθεῖ, νά προσφέρουμε τό χρηματικό ποσό τῶν ἑκατό χιλιάδων εὐρώ, ὡς συμβολή, πρός ἀποπεράτωση τοῦ θεάρεστου αὐτοῦ ἔργου.

Ὁ ἀείμνηστος ἀδελφός, Ἀρχιμανδρίτης Ἀλέξιος Ἐγκλειστριώτης, εἶχε ζωντανή τή συνείδηση τῆς εὐθύνης του καί προτιμοῦσε, ἀντί τῆς μοιρολατρικῆς νωθρότητας ἤ τῆς ἄνετης παθητικότητας, νά ζεῖ μιά ὑπεύθυνη ἐνεργητικότητα. Γι’ αὐτό καί, μέ τήν ὑπεύθυνη καί δυναμική προσωπικότητά του, ἄφησε βαθειά τά ἴχνη τῆς παρουσίας του καί τῆς δράσης του στήν Ἱερά Μονή τῆς μετανοίας του. Εἶμαι βέβαιος, ὅτι ἡ ἀναχώρησή του καί τό κενό, πού ἀφήνει πίσω ἡ ἀπουσία του, θά συντελέσει, ὥστε, τόσο οἱ ἀδελφοί τῆς Μονῆς αὐτῆς, μά ἰδιαίτερα ὁ Ἡγούμενος, τοῦ ὁποίου ἦταν τό δεξί χέρι, νά συνειδητοποιήσουν τήν ἀξία τοῦ ἀνδρός, τίς πολλές καί μεγάλες ἀρετές του, τήν πολύτιμη προσφορά του.

Ἀλλά δέν τόν οἰστρηλατοῦσε μόνο ἡ συνείδηση τοῦ χρέους πρός τή Μονή τῆς μετανοίας του, τόν χαρακτήριζε, ἐπίσης, ἔντονα καί ἡ βαθύτατη πίστη του πρός τήν ἀκήρατη ἀλήθεια τῆς Ὀρθοδοξίας, καί ἡ ἀγάπη καί ἀφοσίωσή του πρός τήν Ἁγία μας Ἐκκλησία.

Μέ τή χριστοκεντρική ζωή του, μέ τή δικαιοσύνη, τήν ἀγάπη καί τίς ἄλλες ἀρετές του, μέ τό ἀκτινοβολοῦν ἀπό θεῖες ἀνταύγειες πρόσωπό του, ἔδειχνε καί ἀπεδείκνυε, ὅτι αἰσθανόταν τή μεγάλη τιμή, πού τοῦ ἔκαμε ὁ Θεός, νά ἀνήκει στίς

τάξεις τοῦ ἱεροῦ κλήρου τῆς Ὀρθόδοξης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας. Γι' αὐτό τά ἱερατικά του καθήκοντα τά ἐξεπλήρωνε μέ ἀγάπη καί ζῆλο, καί μέ πίστη καί προθυμία πρός ὅλους. Εὐσεβής, φιλόθεος, φιλόχριστος καί φιλακόλουθος, τόν βλέπουμε, καί ὅταν ἀκόμα ἦταν ἀδιάθετος ἤ κουρασμένος, νά στέκεται μέ φόβο Θεοῦ ἐνώπιον τοῦ Θυσιαστηρίου καί νά τελεῖ τό μέγα μυστήριο τῆς Θείας Εὐχαριστίας, τό «φάρμακον αὐτόν τῆς ἀθανασίας», κατά τόν Ἅγιο Ἰγνάτιο τόν Θεοφόρο. Ἀγαποῦσε πολύ τήν προσευχή καί διαρκῶς προσευχόταν, καί κατ' ἰδίαν στό μοναχικό κελλί του, ἀλλά καί μέσα στό Καθολικό τῆς Μονῆς του, ὅπου, κατά τή διάρκεια τῶν λατρευτικῶν συνάξεων, ὑμνοῦσε μέ τήν καταρτισμένη μουσικά φωνή του καί δοξολογοῦσε τόν Κύριο τῆς δόξας. Ἐδῶ ἐπιβάλλεται νά τονίσουμε, ὅτι ὁ Ἀρχιμανδρίτης Ἀλέξιος Ἐγκλειστριώτης δέν ἦταν μόνο ἱερουργός τῶν θείων Μυστηρίων θερμός, ἀλλά καί τῆς πατρώας Βυζαντινῆς Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς ὑπηρέτης ἱκανός. Εὐλαβής ἐκτελεστής τῆς ἱερᾶς ὑμνωδίας ἔψαλλε, ὁσάκις παρίστατο ἀνάγκη, ὄχι «βοαῖς ἀτάκτοις», ἀλλά σεμνά καί προσευχητικά, γιά νά μήν εἶχε καί γι' αὐτόν ἐφαρμογή ἡ τοῦ γνωστοῦ τροπαρίου θλιβερή διαπίστωση: «Πολλάκις τήν ὑμνωδίαν ἐκτελῶν εὑρέθην τήν ἁμαρτίαν ἐκπληρῶν, τῇ μέν γλώττῃ ἄσματα φθεγγόμενος, τῇ δέ ψυχῇ ἄτοπα λογιζόμενος...». Μέ τήν ἡδύμολπη, μαλακή, ραφιναρισμένη φωνή του ἔδινε μέ τήν ψαλμωδία του πνευματικές ἀνατάσεις, μεταρσιώνοντας τό ἐκκλησίασμα πρός τά οὐράνια σκηνώματα. Ἡ ψαλμωδία του ἀνερχόταν ὡς θυμίαμα εὐῶδες ἐνώπιον τοῦ θρόνου τοῦ εὐλογητοῦ Κυρίου, βοηθώντας καί τούς πιστούς σέ λατρευτική ἔξαρση.

Ὁ ἀείμνηστος Ἀρχιμανδρίτης Ἀλέξιος Ἐγκλειστριώτης πίστευε, ὅτι ἡ ἔκφραση τοῦ Χριστιανισμοῦ δέν εἶναι ἡ θλίψη, ἡ κατήφεια, ἡ ἔλλειψη καλωσύνης, ἀλλά ἡ ἀγάπη καί, προπαντός, ἡ ἔμπρακτη πρός τόν πλησίον ἀγάπη, γιατί γι' αὐτήν τήν ἀγάπη γεννήθηκε καί σταυρώθηκε ὁ θεῖος μας Λυτρωτής. Μέ πνεῦμα εὐαγγελικό καί ζῆλο χριστιανικό ἐγκαλλωπισμένος, αἰσθανόταν, ὅτι ἔπρεπε νά ἑρμηνεύει μέ ἔργα καί ὄχι μέ λόγια τίς ἐντολές τοῦ Χριστοῦ καί τά παραγγέλματα τοῦ Εὐαγγελίου. Οἱ πάντες ὄχι μόνο τή θύρα τῆς οἰκίας του, ἀλλά πολύ περισσότερο τή θύρα τῆς καρδίας του εὕρισκαν ἀνοικτή κάθε στιγμή, ἕτοιμη νά ἀνακουφίσει, νά μαλάξει κάθε πόνο, νά χύσει βάλσαμο σέ κάθε πληγή.

Ὁλόκληρος ὁ βίος του, ὡς κληρικοῦ, εἶναι δεῖγμα ἀτελείωτης σειρᾶς συνδρομῆς, βοηθείας, προστασίας καί φιλαλληλίας.

Ἰδιαίτερη, ὅμως, εἶναι ἡ χριστομίμητη συμπάθειά του πρός τούς ἀνθρώπους τῆς τρίτης καί τέταρτης ἡλικίας, πρός τά λευκασμένα καί κυρτωμένα ἀπό τά χρόνια καί τούς κόπους γηρατειά. Ἡ δράση του ὡς Προέδρου τῆς «Παγκύπριας Ὁμοσπονδίας Συνδέσμων Εὐημερίας Ἡλικιωμένων» θά μείνει παντοτινά δεῖγμα τῆς ἐξαιρετικῆς δυναμικότητας τοῦ ἀνδρός καί τῆς ἔντονης καί καρποφόρας

δραστηριότητάς του.

Ἐδῶ, δέν πρέπει νά παραλείψουμε νά ἐπισημάνουμε, ὅτι, ὡς ἀποκορύφωμα τῶν κοινωνικῶν του ἐνδιαφερόντων, ἦταν καί ἡ ἐπί σειράν ἐτῶν ἐπιτυχημένη θητεία του, ὡς Προέδρου τοῦ «Παγκύπριου Συντονιστικοῦ Συμβουλίου Ἐθελοντισμοῦ», ἀφήνοντας ἀνεξίτηλη τή σφραγῖδα του.

Φύσει φιλομαθής, ὀξυδερκής καί εὔστροφος, μέ ἐσωτερικές κεραῖες ἰσχυρές, πού συλλαμβάνουν τά μηνύματα τῶν καιρῶν του, ὁ Ἀρχιμανδρίτης Ἀλέξιος δέν μένει ἀδιάφορος μπροστά στά θρησκευτικά, ἐθνικά, κοινωνικά προβλήματα καί τήν ἀγωνία τῶν καιρῶν μας. Κατά τούς τελευταίους καιρούς, συχνότατα παρενέβαινε μέ ἄρθρα του στά Μέσα Κοινωνικῆς Δικτύωσης, χωρίς νά διστάζει νά παίρνει θέση στά καυτά προβλήματα τῆς ἐποχῆς μας. Τοποθετεῖται μπροστά στά τρέχοντα ζητήματα μέ εὐθύνη καί θάρρος.

Τά ρωμαλέα κείμενά του δείχνουν τήν ἔντονη πνευματική του ζωτικότητα καί φανερώνουν ἕνα μυαλό φωτεινό μέ μνήμη δυνατή καί κρίση ἀδέσμευτη. Διαβάζοντας τούς θησαυρούς αὐτούς τοῦ πνεύματός του, ἀνακαλύπτουμε τή δύναμη ἑνός φωτισμένου κληρικοῦ-θεολόγου μέ ἀνοικτούς ὁρίζοντες καί ἄφοβη γνώμη.

Αὐτός ἦταν ὁ ἀπερχόμενος Ἀρχιμανδρίτης Ἀλέξιος Ἐγκλειστριώτης, χωρίς καμία λυρική ὑπερβολή καί χωρίς ὑπέρβαση τοῦ μέτρου, πού ἐμφωλεύουν στούς ἐπικηδείους ἐπαίνους. Ἡ βαθειά ταπείνωσή του, ἡ ἀγάπη του πρός τούς συνανθρώπους του καί πρός τήν ἁγίαν Ὀρθοδοξία, ἡ ἀνυπόκριτη ἱεροπρέπειά του καί ἡ θεολογική του παιδεία, καθώς καί ἡ μαχητική του δεινότητα καί ἡ ἀκαταπόνητη δραστηριότητά του, τόν ἀνέδειξαν φλογερό ἐραστή τῆς πίστεως καί τῆς ἀλήθειας, καί ἐνέπνεε βαθύ σεβασμό καί πρός αὐτούς ἀκόμα τούς ἀντιφρονοῦντες πρός αὐτόν, σεβασμό, ὁ ὁποῖος ἦταν ἀπαύγασμα τῆς καλοπιστίας του, τῆς φωσφορίζουσας καθαρότητας τῆς συνειδήσεώς του καί τοῦ ἐσωτερικοῦ ψυχικοῦ καί πνευματικοῦ δυναμισμοῦ του.

Θαύμαζα τήν ἀκαταπόνητη ἐργατικότητά του καί τή χριστομίμητη πρός τούς ἐνδεεῖς καί τούς πάσχοντες συμπάθειά του. Θαύμαζα τό ἄτυφο τῆς ψυχῆς του, τό ἀπέριττο καί σεμνό τῶν ἐκδηλώσεών του, τήν πηγαία καί ἀνυπόκριτη εὐγένεια καί εἰλικρίνειά του. Τό ὑψηλότατο ἦθος του. Τή γοητεία τοῦ φλογισμένου πνεύματός του, τό ἀνεξίκακο καί μακρόθυμο του χαρακτῆρα του. Δηλαδή, ὅλα αὐτά, πού παραμένουν εὔσημα, πού θά συνοδεύουν ἐσαεί τή μνήμη του.

Σήμερα, ψάλλοντες ὕμνους ἐξοδίους καί ἐπιταφίους, τόν προπέμπουμε στήν αἰωνιότητα μέ τήν καρδιά πληγωμένη καί πικραμένη, πού τόσο ἀπροσδόκητα τόν

χάνουμε ἀπό κοντά μας. Μέ τήν καρδιά πικραμένη, ἀλλά ὄχι ἀπελπισμένη, γιατί ἐμεῖς οἱ χριστιανοί δέν εἴμαστε «ὥσπερ οἱ λοιποί οἱ μή ἔχοντες ἐλπίδα» (Α’ Θεσ. δ’ 13) καί «ἄθεοι ἐν τῷ κόσμῳ» (Ἐφ. β’ 12). Ὁ ὁποιοσδήποτε θάνατος εἶναι βέβαια σκληρός καί ἀποτρόπαιος, καί προκαλεῖ ὀδύνη καί δάκρυα, ἀφοῦ καί ὁ Κύριος ἐδάκρυσε γιά τόν θάνατο τοῦ φίλου του Λαζάρου (Ἰω. ια’ 35). Καί εἶναι πράγματι ὁ θάνατος γεγονός ὀδυνηρό, πού ραγίζει τήν καρδιά τοῦ ἀνθρώπου, γιατί ὁ χωρισμός τῆς ψυχῆς ἀπό τό σῶμα εἶναι κάτι τό ἀφύσικο καί τό ἀντίθετο πρός τόν πόθο τῆς αἰωνιότητας, πού ἔβαλε ὁ Θεός στόν ἄνθρωπο. Γιατί ὁ Θεός ἔπλασε τόν ἄνθρωπο μέ τή δυνατότητα νά μή γνωρίσει ποτέ τόν θάνατο. Μεσολάβησε ὅμως ἡ ἁμαρτία τῶν πρωτοπλάστων, καί, ἐξ αἰτίας τῆς ἁμαρτίας αὐτῆς, μπῆκε ὁ θάνατος στόν κόσμο: «εἰς πάντας ἀνθρώπους ὁ θάνατος διῆλθεν» (Ρωμ. ε’ 12), τονίζει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, καί «ἀπόκειται τοῖς ἀνθρώποις ἅπαξ ἀποθανεῖν» (Ἑβρ. θ’ 27).

Ἐμεῖς οἱ χριστιανοί πονοῦμε καί θλιβόμαστε, ὅταν ἀποχωριζόμαστε προσφιλῆ πρόσωπα, ἀλλά δέν πρέπει ποτέ νά περιπίπτουμε σέ ἀπόγνωση καί ἀπελπισία, γιατί ὁ Χριστός, μέ τόν δικό του σταυρικό θάνατο καί τήν Ἀνάστασή του, νίκησε καί κατάργησε τόν θάνατο. Συνέτριψε τό κράτος του καί ἄνοιξε διάπλατα τήν πύλη στήν αἰώνια ζωή. «Ποῦ σου, ᾅδη τό νῖκος;» (Α’ Κορ. ιε’ 55), ἐρωτᾶ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, γιά νά διακηρύξει πανηγυρικά ὁ ἱερός Χρυσόστομος: «Μηδείς φοβείσθω θάνατον˙ ἠλευθέρωσε γάρ ἡμᾶς ὁ τοῦ Σωτῆρος θάνατος. Ἔσβεσεν αὐτόν, ὑπ’ αὐτοῦ κατεχόμενος. Ἐσκύλευσε τόν ᾅδην ὁ κατελθών εἰς τόν ᾅδην...». Ἀλλά καί αὐτός ὁ ἴδιος ὁ Κύριος, μᾶς βεβαιώνει γιά τήν ἀνάσταση τῶν νεκρῶν: «Ἀμήν ἀμήν λέγω ὑμῖν, ὅτι ὁ τόν λόγον μου ἀκούων καί πιστεύων τῷ πέμψαντί με ἔχει ζωήν αἰώνιον, καί εἰς κρίσιν οὐκ ἔρχεται, ἀλλά μεταβέβηκεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τήν ζωήν» (Ἰω. ε’ 24-25).

Γιά τόν πιστό χριστιανό, ἐπομένως, ὁ θάνατος δέν σημαίνει ὁριστική καταστροφή καί ἀφανισμό, ἐκμηδένηση καί μεταχώρηση στήν ἀνυπαρξία. Τό τραγικό τέλος δέν εἶναι ὁριστικό καί ἀμετάκλητο. Εἶναι μιά παρένθεση, μιά ἀνάπαυλα στή ζωή τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ θάνατος εἶναι τέρμα καί ἀφετηρία μαζί. Τέρμα τῆς προσωρινότητας καί ἀφετηρία τῆς αἰωνιότητας. Τί εἶναι ὁ θάνατος; Ἐρωτᾶ ὁ ἱερός Χρυσόστομος, γιά νά δώσει τήν ἀπάντηση ὁ ἴδιος, ὅτι «θάνατος εἶναι ὅ,τι καί ἡ ἀποβολή τοῦ ἐνδύματος. Ἡ ψυχή, ὡς εἶδος ἐνδύματος, φορεῖ τό σῶμα, τό ὁποῖον ἀποβάλλει διά τοῦ θανάτου ἐπ' ὀλίγον, διά νά τό φορέσῃ πάλιν λαμπρότερον. Ὁ θάνατος εἶναι ταξίδι προσωρινόν, ὕπνος μακρότερος τοῦ συνήθους». Ὅπως ὁ μεταξοσκώληκας, τονίζουν οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας, γιά νά γίνει πεταλούδα καί νά πετάξει ψηλά, πρέπει πρῶτα νά περάσει μέσα ἀπό τόν δικό του τάφο, μέσα ἀπό τό κουκούλι (βομβύκιό) του, ἔτσι καί γιά τόν ἄνθρωπο ὁ θάνατος εἶναι σημεῖο ὁριακό, ὡς ἀφετηρία μιᾶς ἄλλης ζωῆς, ἄυλης καί πνευματικῆς, στήν ἀπεραντοσύνη τῆς αἰωνιότητας.

Κατά τήν ὀρθόδοξη ἐσχατολογία, ἡ ψυχή μας, ὡς ἀθάνατη, ἔνεκα τῆς πνοῆς τοῦ Θεοῦ, δέν περικλείεται στόν τάφο, ἀλλά εὑρίσκεται πλησίον τοῦ Θεοῦ, πού εἶναι ὁ «Πατήρ τῶν πνευμάτων». Ἀλλά καί τό σῶμα στόν τάφο δέν εἶναι καταδικασμένο στόν αἰώνιο ἀφανισμό. Θά ἀναστηθεῖ καί αὐτό ἔνδοξο καί λαμπρό, ἄφθαρτο καί ἀθάνατο. Ὅπως τονίζει καί ὁ ἴδιος ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστός, ὁ κόκκος τοῦ σίτου, γιά νά φυτρώσει καί νά γίνει στάχυς, πρέπει πρῶτα νά ταφεῖ στή γῆ, μέσα στό χῶμα, ἔτσι καί τό ἀνθρώπινο σῶμα πρέπει πρῶτα νά ταφεῖ στό χῶμα καί ὕστερα νά φυτρώσει, νά ἀναστηθεῖ μέ νέες πνευματικές καί ἄφθαρτες ἰδιότητες (Ἰω. ιβ' 24). Ἄς ἀφήσουμε, λοιπόν, νά καταπραϋνθεῖ καί νά καταπαύσει ἡ λύπη μας, γιατί ὁ Ἀρχιμανδρίτης Ἀλέξιος Ἐγκλειστριώτης, ὁ Ἀλέξιός μας, δέν πέθανε, ἀλλά κοιμᾶται. Ἡ ψυχή του, πού εἶναι ἀθάνατη, ἐξ αἰτίας τῆς πνοῆς τοῦ Θεοῦ, ἐξακολουθεῖ νά ζεῖ καί νά εὑρίσκεται τώρα στό βασίλειο τῶν ζώντων, περιμένοντας τήν ἡμέρα, πού θά ἠχήσουν οἱ ἀγγελικές σάλπιγγες, γιά νά ἐπανασυνδεθεῖ μέ τό σῶμα καί νά τό ἀναστήσει καί αὐτό. Ἡ ψυχή του ταξιδεύει σήμερα ὄχι γιά τόπο ἄγνωστο, χωρίς ἐλπίδα. Θά πάει σέ τόπο φιλόξενο, ὅπου θά τήν περιμένουν μέ λαχτάρα νά τήν ὑποδεχθοῦν μυριάδες φωτεινῶν πνευμάτων. Ἐκεῖ θά τόν ὑποδεχθεῖ καί ἡ μάνα μας, πού δέν πρόλαβε καλά-καλά νά τή γνωρίσει. Ἐκεῖ θά βρεῖ καί τόν πατέρα μας καί τά δύο ἀδέλφια μας, πού προαπῆλθαν. Ὅλοι τους, εἶμαι βέβαιος, ὅτι μέ ἀγαλλόμενη τήν ψυχή ἤδη τόν ἔχουν ὑποδεχθεῖ.

Ἀγαπημένε μου ἀδελφέ Ἀλέξιε,

Σέ θρηνῶ, καί μέ τούς πτωχούς μου λόγους, ἐκ μέρους ὅλης τῆς οἰκογένειας, σέ ἀποχαιρετῶ. Ἡ οἰκογένειά σου, ἐμεῖς τά ἀδέλφια σου, τά ξαδέλφια σου, οἱ

συγγενεῖς σου, οἱ φίλοι σου, οἱ γνωστοί σου, καί ἰδιαίτερα ὁ Ἡγούμενος καί οἱ συμμοναστές τῆς Μονῆς τῆς μετανοίας σου σέ ἀποχαιρετοῦμε σήμερα μέ πόνο ψυχῆς, καί σοῦ προσφέρουμε τήν αὔρα τῆς ἀγάπης μας καί τῆς στοργῆς μας.

Πεφιλημένε μου ἀδελφέ,

Κλίνω εὐλαβικά τό γόνυ τῆς ψυχῆς μου μπροστά στό φέρετρό σου καί ραίνω τή σεπτή σορό σου μέ τά εἰλικρινῆ τῆς ἀγάπης μου δάκρυα. Σ’ αὐτή ἐδῶ τή ζωή, γοήτευσες τίς ψυχές μας μέ τήν ὡραιότητα τῆς δικῆς σου ψυχῆς. Τώρα σέ ὁραματιζόμαστε καί στήν ἄλλη ζωή μεταξύ τῶν καθαρῶν πνευμάτων, ἐκλεκτόν καί ἀγαπητόν τοῦ Θεοῦ καί ἄξιο λειτουργό τοῦ οὐρανίου Θυσιαστηρίου.
Ὁ Κύριος τῆς ζωῆς καί τοῦ θανάτου, ἀλλά καί τῆς Ἀναστάσεως, σέ κάλεσε κοντά του, γιά νά σέ ἀναπαύσει ἀπό τούς κόπους σου καί νά ἀμείψει τόν πλήρη θυσιῶν πολυτάραχο βίο σου.

Εὐχόμαστε ὁ Νυμφίος τῆς Ἐκκλησίας Χριστός νά ἀναπαύσει τήν ψυχή σου «ἐν Χώρᾳ Ζώντων καί ἐν σκηναῖς δικαίων». Αἰωνία σου ἡ μνήμη ἀξιομακάριστε καί ἀείμνηστε ἀδελφέ μου. Ἄς εἶσαι ἀναπαυμένος στούς κόλπους τοῦ Ὑψίστου.